

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МЕХНАТ ВА АҲОЛИНИ
ИЖТИМОЙ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ВАЗИРИНИНГ
БУЙРУҒИ

527 Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2010 йил
28 декабрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2173*

(2011 йил 7 январдан кучга киради)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 24 декабрдаги ПҚ–1449-сон «Ўзбекистон Республикасининг 2011 йилги асосий макроиктисодий кўрсаткичлари ва давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги қарорининг 8-бандига ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 2 февралдаги 10-сон қарори (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2010 й., 5-сон, 39-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги тўғрисидаги низомга мувофиқ **буюраман:**

1. Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида давлат рўйхатидан ўтказилган кундан бошлаб ўн кун ўтгандан кейин кучга киради.

Вазир

А. ХАИТОВ

Тошкент ш.,
2010 йил 3 декабрь,
193-Қ-сон

Ўзбекистон Республикаси
меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза
қилиш вазирининг 2010 йил 3 декабрдаги
193-Қ-сон буйруғига
ИЛОВА

**Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи
субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ
тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1996 й., 1-сонга илова) ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2010 йил 24 декабрдаги ПҚ-1449-сон «Ўзбекистон Республикасининг 2011 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари ва давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ чакана савдо, умумий овқатланиш ва қурилиш ташкилотлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини белгилайди.

I. Умумий қоидалар

1. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида ходимларнинг энг кам сони чакана савдо ва умумий овқатланиш соҳасида ишга қанча меҳнат кучи сарфланиш меъёрларидан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

2. Қурилиш ишларидаги қурувчи ишчилар сонининг энг кам меъёри қурилиш ишларида қанча меҳнат кучи сарфланиши меъёрларидан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

3. Ташкилотларнинг маъмурий ва техник ходимларга бўлган эҳтиёждан келиб чиқиб маъмурий, техник ва ёрдамчи ишчилар сони штат жадвалига мувофиқ белгиланади, уларнинг сони белгиланган ходимлар сонининг энг кам меъёри таркибига кирмайди.

4. Ходимларнинг иш вақти тартиби ва графиги ички меҳнат тартиби қоидалари ва бошқа локал норматив ҳужжатларда белгиланади.

Ходим учун иш вақтининг нормал муддати ҳафтасига қирқ соатдан ортиқ бўлиши мумкин эмас.

**II. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида
асосий ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг
энг кам меъёрларини аниқлаш**

**1-§. Чакана савдо ташкилотларида асосий ходимлар
сонининг энг кам меъёрларини аниқлаш**

5. Олти кунлик иш ҳафтасини ҳар кунги иш муддати 12 соатни (ҳафта-

сига жами 72 соатни) ташкил этган чакана савдо ташкилотларида асосий ходимлар сонининг энг кам меъёри унинг савдо майдонига қараб мазкур Низомнинг 1-иловасига мувофиқ аниқланади.

6. Чакана савдо ташкилотининг иш вақти режими ҳафтасига 72 соатдан ортиб кетса, мазкур Низомнинг 5-бандига мувофиқ аниқланган асосий ходимлар сонининг энг кам меъёрига кўпайтириш коэффициенти, агарда 72 соатдан кам бўлса, асосий ходимлар сонининг аниқланган энг кам меъёрига камайтириш коэффициенти (камайтириш коэффициенти 0,8 дан кам бўлмаслиги керак) қўлланилади. Бунда, коэффицентнинг миқдори чакана савдо ташкилоти амалдаги иш вақтининг меъёрий иш вақтига нисбатини акс эттиради.

2-§. Умумий овқатланиш ташкилотлари асосий ходимлари сонининг энг кам меъёрини аниқлаш

7. Етти кунлик иш ҳафтасини ҳар кунги иш муддати 12 соатни (ҳафтасига жами 84 соатни) ташкил этган умумий овқатланиш ташкилотларида асосий ходимлар сонининг энг кам меъёри ташкилотнинг турига ва хизмат кўрсатиладиган столлар сонини инобатга олган ҳолда мазкур Низомнинг 2-иловасида белгиланган ҳар бир лавозим ва касблар бўйича ходимлар сонининг энг кам меъёрларини қўшиш орқали аниқланади.

8. Умумий овқатланиш ташкилотининг иш вақти режими ҳафтасига 84 соатдан ортиб кетса, мазкур Низомнинг 7-бандига мувофиқ аниқланган асосий ходимлар сонининг энг кам меъёрларига кўпайтириш коэффициенти, агарда 84 соатдан кам бўлса, асосий ходимлар сонининг аниқланган энг кам меъёрига камайтириш коэффициенти (камайтириш коэффициенти 0,5 дан кам бўлмаслиги керак) қўлланилади. Бунда, коэффицентнинг миқдори умумий овқатланиш ташкилоти амалдаги иш вақтининг меъёрий иш вақтига нисбатини акс эттиради.

3-§. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш

9. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини ҳисоблаб чиқаришда ташкилотлардаги барча ходимларнинг сони (асосий ходимлар сонининг аниқланган энг кам меъёри ҳамда маъмурий ва техник ходимлар) ҳисобга олинади.

10. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотлари маъмурий ва техник ходимларининг сонини мазкур Низомнинг 3-иловасида келтирилган тавсиялардан фойдаланган ҳолда ва ўриндошликни ҳисобга олиб, мустақил равишда маъмурий ва техник функцияларга бўлган эҳтиёжларидан келиб чиқиб белгилайди.

Агарда раҳбар ёки мулкдор бир вақтнинг ўзида маъмурий функцияла-

рини ҳамда асосий ходимнинг функциясини бажарса, унда ушбу ходим асосий ходимлар сонига киритилади.

11. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрлари мазкур Низомнинг 4-иловасига мувофиқ аниқланади.

12. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида ишнинг ўртача разряди мазкур Низомнинг 5-иловасида келтирилган.

13. Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрини ҳисоблашнинг шартли намуналари мазкур Низомнинг 6-иловасида келтирилган.

III. Қурилиш ташкилотларида ишлаётган қурувчи ишчилар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш

1-§. Қурилиш ташкилотларида ишлаётган қурувчи ишчилар сонининг энг кам меъёрларини аниқлаш

14. Қурувчи ишчилар сонининг энг кам меъёрлари қурилиш ишларида қанча меҳнат кучи сарфланишини ҳисобга олган ҳолда шаҳарсозлик нормалари ва қоидаларидан келиб чиқиб аниқланади.

15. Қурувчи ишчилар энг кам сонининг меъёрлари объектда асосий қурилиш ишини бажариш билан банд бўлган барча касбдаги ишчиларни ўз таркибига олади (пудрат ва субпудратчи ташкилотлар бажарадиган ишларни ҳам қўшган ҳолда), пудрат ва субпудратчи ташкилотларга лойиҳа, транспорт, экспедиция ва бошқа хизматларини кўрсатувчи бошқа ташкилотлар ходимлари бундан мустасно.

Қурувчи ишчилар касбларининг номенклатураси ва тариф-малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 20 августдаги 181-сон «Хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлар тўплами, 2010 й., 34-сон, 291-модда) мувофиқ тасдиқланади.

16. Объектдаги барча қурилиш ишларида банд бўлган қурувчи ишчилар сонининг энг кам меъёрлари мазкур Низомнинг 7-иловасига мувофиқ аниқланади.

17. Агарда объектдаги алоҳида турдаги қурилиш ишларини бажаришда бош пудратчи билан биргаликда субпудрат ташкилотлари иштирок этса, бош пудратчининг қурувчи ишчилари сонининг энг кам меъёрлари мазкур Низомнинг 8-иловасига мувофиқ аниқланади.

18. Ҳар бир субпудрат ташкилотида шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида тузилган сметага мувофиқ қурилиш ишларида сарфланадиган иш кучи сарфидан келиб чиқиб ҳамда қурилиш пудрат шартномасида белгиланган ишни бажариш муддати асосида қурувчи ишчилар сонининг энг

кам меъёрлари мазкур Низомнинг 7-илоvasида белгиланган мезонлар асосида аниқланади.

2-§. Қурилиш ташкилотларида ишлаётган қурувчи ишчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш

19. Қурилиш ташкилотларида ишлаётган қурувчи ишчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрлари мазкур Низомнинг 9-илоvasида келтирилган формулага мувофиқ аниқланади.

20. Қурувчи ишчилар сонининг ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлашда мазкур Низомнинг 10-илоvasида келтирилган шартли намуналардан фойдаланилади.

IV. Яқуний қоидалар

21. Мазкур Низом талабларини бузган айбдор шахслар қонун ҳужжатларига мувофиқ жавобгарликка тортилади.

22. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодиёт вазирлиги, Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси ҳамда Савдо-саноат палатаси билан келишилган.

Молия вазири

Р. АЗИМОВ

2010 йил 2 декабрь

Иқтисодиёт вазири

Р. ГУЛЯМОВ

2010 йил 2 декабрь

Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси раиси

Б. ХОДЖАЕВ

2010 йил 2 декабрь

Савдо-саноат палатаси раиси

А. ШАЙХОВ

2010 йил 2 декабрь

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
1-ИЛОВА

**Олти кунлик иш ҳафтасини ҳар кунги иш муддати 12 соатни
(ҳафтасига жами 72 соатни) ташкил этган чакана савдо
ташкилотларида асосий ходимлар сонининг энг кам
МЕЪЁРЛАРИ***

Савдо майдони, м кв.	Энг кам ходимлар сони меъёри, киши	
	шаҳар жойларда	қишлоқ жойларда
25 гача	2	2
26 — 50	3	2
57 — 75	4	3
76 — 100	5	4
101 — 150	7	5
151 — 200	9	6
200 м кв.дан ошган ҳар 50 м кв.га	2	2

* Маъмурий ва техник ходимлар ҳисобга олинмайди.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
2-ИЛОВА

**Етти кунлик иш ҳафтасини ҳар кунги иш муддати
12 соатни (ҳафтасига жами 84 соатни) ташкил этган
умумий овқатланиш ташкилотларида асосий ходимлар
сонининг энг кам
МЕЪЁРЛАРИ***

Умумий овқатланиш ташкилотларининг шакли (тури)	1 столга хизмат кўрсатиш учун мўлжалланган официантлар сони**	Ошпаз	Тарқатишда хизмат қиладиган ходимлар	Ошхона ходими
Ресторан	0,5	4	—	3
Кафе	0,3	3	—	2
Чойхона	0,2	2	2	1
Ошхона	—	5	3	1
Ташкилотдаги ошхона***	—	2	2	1
Кафетерий, газакхона, буфет	—	1	1	1

* Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари

учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 3-иловасида кўрсатилган бошқарув ва техник ходимлар ҳисобга олинмайди.

** Стандарт 4 ўринга мўлжалланган стол.

*** Агарда ушбу ташкилот мустақил юридик шахс мақомига эга бўлса.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
3-ИЛОВА

**Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида
хизматчи ва ишчи касбларнинг тавсия этилган
РЎЙХАТИ***

I. Чакана савдо ташкилотлари

1.1. Асосий ходимлар:

сотувчи;
сотувчи-консультант;
казначи;
кадоқловчи;
қассоб;
товар тахловчи.

1.2. Бошқарув ходимлари:

директор (мудир);
директор (мудир) ўринбосари;
бўлим мудири, секция мудири;
бош ҳисобчи, ҳисобчи;
товаршунос;
экспедитор;
хўжалик мудири (омборчи).

1.3. Техник ходимлар:

асбоб-ускуналарни таъмирловчи ва эксплуатация қилувчи ходим;
рассом-безовчи;
фаррош;
ҳовли тозалигига қаровчи ходим;
коровул.

II. Умумий овқатланиш ташкилотлари

2.1. Асосий ходимлар:

официант;
бош ошпаз, ошпаз;
буфетчи, бар (майхона) сотувчиси;
тайёр маҳсулотни тарқатишда хизмат қиладиган ходим;
ошхона ходими.

2.2. Бошқарув ходимлари:

директор (мудир);
директор (мудирнинг) ўринбосари;
зал мудири;
бош ҳисобчи, ҳисобчи;
ғазначи;
экспедитор;
хўжалик мудири (омборчи).

2.3. Техник ходимлар:

асбоб-ускуналарни таъмирловчи ва эксплуатация қилувчи ходим;
швейцар (дарбон), гардеробчи;
қоровул, кўриқчи;
фаррош;
ховли тозалигига қаровчи ходим;
боғбон.

* Ташкилотларда хизматчиларнинг асосий лавозимлари ва ишчилар касблари классификаторида назарда тутилган бошқа лавозимлар ҳам киририлиши, шунингдек ушбу рўйхатда кўрсатилган лавозимлари ва касблар чиқариб ташланиши мумкин.

Асосий лавозимлар ва ишчилар касблари рўйхати ишлаб чиқариш, маъмурий ва техник вазифаларни бажаришга бўлган талабдан келиб чиққан ҳолда ташкилот томонидан мустақил равишда аниқланади.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
4-ИЛОВА

**Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида
меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам
МЕЪЁРЛАРИ**

Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида ойлик меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрлари қуйидаги формула ёрдамида аниқланади:

$$\text{МХТФ}_{\min} = \text{КХС} \times \text{Т}_к \times \text{ИХЭКМ} \text{ бунда:}$$

МХТФ_{\min} — меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг ойлик энг кам меъёри;

КХС — Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 9 ва 10-бандларига кўра аниқланган ташкилотдаги ходимлар сони;

$\text{Т}_к$ — ҳисобланган тариф коэффициенти. Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 5-иловасига мувофиқ тариф коэффициентини ҳисоблаш учун иш ҳақининг ягона тариф сеткасида келиб чиққан ҳолда ишнинг ўртача разряди, ташкилотнинг тури ва шаклига қараб табақалаштирилади (дифференциация қилинади). Масалан: ягона тариф сеткаси бўйича ишнинг ўртача разряди супермаркетда — 4, ягона тариф сеткаси бўйича ҳисобланган тариф коэффициенти ишнинг ўртача разрядига мос равишда 3,297 ни ташкил этади;

ИХЭКМ — белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
5-ИЛОВА

**Чакана савдо ва умумий овқатланиш
ташкилотларида ишнинг ўртача
РАЗРЯДИ**

Ташкилот номи	Ягона тариф сеткаси бўйича ишнинг ўртача разряди
Чакана савдо ташкилоти учун	3
Умумий овқатланиш ташкилоти учун:	
Ресторан	5
Кафе	4
Чойхона	3
Ошхона	3
Ташкилотдаги ошхона	3
Кафетерий, газакхона, буфет	2

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
6-ИЛОВА

**Чакана савдо ва умумий овқатланиш ташкилотларида
меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини
ҳисоблашнинг шартли
НАМУНАЛАРИ**

1-мисол.

Минимаркет бўйича қуйидаги маълумотлар мавжуд:

савдо залининг майдони — 120 кв. м;

иш вақтининг режими — ҳафтасига 84 соат;

бошқарув ходими сони — 1 ходим.

Савдо зали майдони 120 кв. м бўлган минимаркетда асосий ходимларнинг энг кам сони меъёри 7 та ходимдан иборат (Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 1-иловасига мувофиқ).

Минимаркетда иш вақти режими ҳафтасига 72 соатдан (ҳафтасига

84 соат) ортиб кетганини ҳисобга олиб, белгиланган энг кам меъёрлардаги асосий ходимлар сонидан келиб чиқиб асосий ходимларга кўпайтириш (ошириш) коэффиценти қўлланилади $= 84/72 = 1,17$.

Шундай қилиб, минимаркетда асосий ходимларнинг энг кам сони меъёри $= 7 \times 1,17 = 8$ та ходимни ташкил қилади.

Минимаркетда меҳнатга ҳақ тўлаш фондини чиқариш учун барча ходимлар сонини, шу жумладан 1 та директорни ҳам қўшиб ҳисоблаганда (у ҳисобчи ва экспедиторларнинг функцияларини ҳам қўшимча сифатида бажарганда) $= 8 + 1 = 9$ та ходимни ташкил қилади.

Минимаркетда ишларнинг ўртача разряди ягона тариф сеткаси бўйича 3-разрядни ташкил қилади. Ягона тариф сеткаси бўйича ҳисоб учун олинadиган 3-разрядли ишнинг тариф коэффиценти 2,998 ташкил қилади.

Белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори (ИХЭКМ) $= 49\,735$ сўм.

Белгиланган формулага мувофиқ ($MXF_{\min} = XС \times T_k \times ИХЭКМ$) минимаркетда меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри $= 9 \times 2,998 \times 49\,735 = 1\,341\,950$ сўмни ташкил қилади.

2-мисол.

Кафеда қуйидаги маълумотлар мавжуд:

хизмат кўрсатадиган столнинг сони — 15;

иш вақтининг режими — ҳафтасига 84 соат;

бошқарув ходими сони — 1 ходим;

техник ходим сони — 1 ходим.

Хизмат кўрсатадиган 15 та столи бор кафедра асосий ходимлар сонининг энг кам меъёри қуйидагилардан иборат (Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 2-иловасига мувофиқ).

1 столга хизмат кўрсатиш учун мўлжалланган официантлар сони	Ошпаз	Тарқатишда хизмат қиладиган ходимлар	Ошхона ходими
0,3	3	—	2

Кафеда иш вақти режими ҳафтасига 84 соатдан ортиб кетмаганлигини ҳисобга олиб, белгиланган энг кам миқдордаги асосий ходимлар сони меъёрига кўпайтириш (ошириш) коэффиценти қўлланилмайди.

Шундай қилиб, кафедра асосий ходимлар сонининг энг кам меъёри $= 0,3 \times 15 + 3 + 2 = 10$ та ходимни ташкил қилади.

Минимаркетда меҳнатга ҳақ тўлаш фондини чиқариш учун барча ходимлар сонини, шу жумладан 10 та асосий ходим, 1 та директор ва 1 та фаррошни қўшиб ҳисоблаганда $= 10 + 1 + 1 = 12$ та ходимни ташкил қилади.

Кафеда ишларнинг ўртача разряди ягона тариф сеткаси бўйича 4 разрядни ташкил қилади. Ягона тариф сеткаси бўйича ҳисоб учун олинadиган 4 разрядли ишнинг тариф коэффиценти 3,297 ни ташкил қилади.

Белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори (ИХЭКМ) = 49 735 сўм.

Белгиланган формулага мувофиқ ($M\Phi_{\min} = XС \times T_k \times ИХЭКМ$) кафедра меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри = $12 \times 3,297 \times 49735 = 1\,967\,715$ сўмни ташкил қилади.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
7-ИЛОВА

Объектдаги барча қурилиш ишларида банд бўлган қурувчи ишчилар сонининг энг кам меъёрининг аниқлашнинг МЕЗОНЛАРИ

Объектдаги барча қурилиш ишларида банд бўлган қурувчи ишчилар сонининг энг кам меъёрлари қуйидаги формула асосида аниқланади:

$$XС_{\text{норм}} = \text{СИК} / \text{БМ} / \text{ИВФ}; \text{ бунда:}$$

$XС_{\text{норм}}$ — ташкилотдаги қурувчи ишчиларнинг ўртача ойлик энг кам сони меъёри;

СИК — шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида тузилган сметага мувофиқ объектда қурилиш ишларини бажаришда сарфланадиган иш кучи (ҳар бир одамга/соатбай);

БМ — пудрат қурилиш шартномаси асосига мувофиқ қурилиш ишларининг бажариш муддати;

ИВФ — ҳар бир қурувчи ишчига олти кунлик иш ҳафтасига ўртача ойлик иш вақтининг фонди.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
8-ИЛОВА

**Объектдаги алоҳида турдаги қурилиш ишларини
бажаришда бош пудратчи билан биргаликда субпудрат
ташкилотлари иштирок этганда, бош пудратчининг қурувчи
ишчилари сонининг энг кам меъёрларини аниқлашнинг
МЕЗОНЛАРИ**

Объектдаги алоҳида турдаги қурилиш ишларини бажаришда бош пудратчи билан биргаликда субпудрат ташкилотлари иштирок этганда, бош пудратчининг қурувчи ишчилари сонининг энг кам меъёрлари қуйидаги мезонлар асосида аниқланади:

$BПХС_{\text{норм}} = (СИК - ҚИБСИК) / БМ / ИВФ$ бунда:

$BПХС_{\text{норм}}$ — бош пудратчи қурувчи ишчиларнинг ўртача ойлик энг кам сони меъёри;

СИК — шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида тузилган сметага мувофиқ объектда қурилиш ишларини бажаришда сарфланадиган иш кучи (ҳар бир одамга/соатбай);

ҚИБСИК — шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида тузилган сметага мувофиқ пудрат шартномаси асосида субпудрат ташкилотига топширилган объектда қурилиш ишларини бажаришда сарфланадиган иш кучи (ҳар бир одамга/соатбай);

БМ — пудрат қурилиш шартномаси асосига мувофиқ қурилиш ишларининг бажариш муддати;

ИВФ — ҳар бир қурувчи ишчига олти кунлик иш ҳафтасига ўртача ойлик иш вақтининг фонди.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
9-ИЛОВА

**Қурилиш ташкилотларида ишлаётган қурувчи
ишчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг
энг кам меъёрини аниқлаш
ФОРМУЛАСИ**

Қурилиш ишларида қурувчи ишчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри қуйидаги формула асосида аниқланади:

$$M\dot{X}T\Phi_{\min} = XС_{\text{норм}} (БПХС_{\text{норм}}) \times T_{\kappa} \times K_{\tau} \times И\dot{X}\dot{Э}КМ \text{ бунда:}$$

$M\dot{X}T\Phi_{\min}$ — меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг ойлик энг кам меъёри;

$XС_{\text{норм}} (БПХС_{\text{норм}})$ — қурувчи ишчиларнинг энг кам сони меъёри;

T_{κ} — қурилиш ишларида ўртача разряднинг тариф коэффициенти. Қурилиш ишларида ўртача разряднинг тариф коэффициентига меҳнатга ҳақ тўлаш ягона тариф сеткасидаги 4 разряднинг тариф коэффициентига мос келади;

K_{τ} — қурилиш ишларини бажаришда жамоа келишувига асосан иш берувчи томонидан қўлланиладиган меҳнат ҳақини оширувчи тармоқ коэффициенти;

И\dot{X}\dot{Э}КМ — белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари
хўжалик юритувчи субъектлари учун
ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш
фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш
тартиби тўғрисидаги низомга
10-ИЛОВА

**Қурувчи ишчилар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг
энг кам меъёрларини аниқлашнинг шартли
НАМУНАЛАРИ**

1-мисол.

Бир қаватли уч хонадан иборат томорқали уйнинг намунали қурилиши: шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида тузилган сметага мувофиқ ушбу уйнинг қурилиш ишларида сарфланадиган иш кучи 4 799,6 одамга/соат тенг;

қурилиш ишини бажариш муддатининг меъёри — 3 ой;

хафтасига олти кунлик ишда бир ойлик ўртача вақт бир ходимга — 163,1 соатни ташкил қилади.

Белгиланган формулага мувофиқ ($XС_{\min} = СИК \times БМ \times ИВФ$) қурувчи ишчиларнинг ($XС_{\min}$) нинг ўртача ойлик энг кам сони меъёри = $4\,799,6 / 3 / 163,1 = 9,8$ та ходимни ташкил қилади.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 9-иловасига мувофиқ қурилиш ишларида ўртача разряд ягона тариф сеткаси бўйича 4 ни ташкил этади. Ягона тариф сеткаси бўйича ҳисоблаш учун олинадиган 4 разрядли ишнинг тариф коэффиценти 3,297 ни ташкил қилади.

Белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори (ИХЭКМ) = 49 735 сўм.

Белгиланган формулага мувофиқ ($МХТФ_{\min} = XС_{\text{норм}} (БПХС_{\text{норм}}) \times T_{\text{к}} \times K_{\text{т}}$) қурувчи ишчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри ($МХТФ_{\min}$) = $9,8 \times 3,297 \times 1,15 \times 49735 = 1\,848\,013$ сўмни ташкил қилади.

Шундай қилиб, қурилиш ишини бажариш муддатининг меъёрини (3 ой) ҳисобга олиб, ушбу уйни қурилишидаги ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри = $1\,848\,013 \times 3 = 5\,544\,039$ сўмни ташкил қилади, агарда ушбу давр мобайнида белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори ўзгармаса.

2-мисол.

270 ўқувчига мўлжалланган мактабни қурилиши бош пудратчи томонидан қурилишнинг бир қисмини субпудрат ташкилотига топширганда:

шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида тузилган сметага мувофиқ ушбу объектни қурилиш ишларида сарфланадиган иш кучи 35 882 одамга/соат тенг ундан 12 500 одамга/соати субпудратчи ишига тўғри келади;

қурилиш ишини бажариш муддатининг меъёри — 9 ой;

субпудрат шартномасига кўра субпудратчи томонидан қурилиш ишларини бажариш муддати — 2 ой;

хафтасига олти кунлик ишда бир ойлик ўртача вақт бир ходимга — 163,1 соатни ташкил қилади.

Белгиланган формулага мувофиқ ($БПХС_{\min} = (СИК - ҚИБСИК) / БМ / ИВФ$) қурувчи ишчиларнинг ($БПХС_{\min}$) ўртача ойлик энг кам сони меъёри = $(35\,882 - 12\,500) / 9 / 163,1 = 15,9$ та ходимни ташкил қилади.

Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомнинг 9-иловасига мувофиқ қурилиш ишларида ўртача разряди ягона тариф сеткаси бўйича 4 разрядни ташкил қилади. Ягона тариф сеткаси бўйича ҳисобга олинадиган 4 разрядли ишнинг тариф коэффиценти 3,297 ни ташкил қилади.

Белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори (ИХЭКМ) = 49 735 сўм.

Белгиланган формулага мувофиқ ($МХТФ_{\min} = XС_{\text{норм}} (БПХС_{\text{норм}}) \times T_{\text{к}} \times$

K_r) курувчи ишчиларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри ($M\text{X}\Phi_{\min}$) = $15,9 \times 3,297 \times 1,15 \times 49\,735 = 2\,998\,307$ сўмни ташкил қилади.

Шундай қилиб, қурилиш ишини бажариш муддатининг меъёрини (3 ой) ҳисобга олиб, ушбу объект қурилишидаги ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри $2\,998\,307 \times 9 = 26\,984\,763$ сўмни ташкил қилади, агарда ушбу давр мобайнида белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори ўзгармаса.

Юқорида келтирилган шартлар билан:

субпудрат ташкилоти курувчи ишчиларининг ($X_{\text{норм}}$) ўртача ойлик энг кам сони меъёри = $12\,500 / 2 / 163,1 = 38,3$ та ходимни ташкил қилади;

субпудрат ташкилоти курувчи ишчиларининг меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг ($M\text{X}\Phi_{\min}$) энг кам меъёри = $38,3 \times 3,297 \times 1,15 \times 49\,735 = 7\,222\,336$ сўмни ташкил қилади.

Шундай қилиб, қурилиш ишини бажариш муддатининг меъёрини (2 ой) ҳисобга олиб, ушбу объектни қурилишидаги ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёри = $7\,222\,336 \times 2 = 14\,444\,672$ сўмни ташкил қилади, агарда ушбу давр мобайнида белгиланган иш ҳақининг энг кам миқдори ўзгармаса.